

विभववत् (von विभव) adj. *vermögend, wohlhabend* Mārk. 33, 4. HAL. 2, 58.

विभस्मन् (2. वि + भ्) adj. *frei von Asche; विभस्मीकरण das Befreien von der Asche: पुरोडाश* Schol. zu KĀTJ. Ça. 231, 6; vgl. भस्मीकर u. s. w.

विभो (1. भा mit वि) 1) adj. *scheinend: यदृष्ये चोच्छ्रयः प्रथमा विभानाम्* RV. 10, 33, 4. भा विभा उषा: स्वर्ज्यति: ÇĀṆKH. Ça. 7, 9, 6. — 2) f. a) *Licht, Lichtstrahl* H. 100. HAL. 1, 38. — b) *Glanz, Schönheit* SĀH. D. 277, 10. NALOD. 1, 18.

विभाकर (वि + 1. कर्) P. 3, 2, 21. m. 1) *die Sonne (Licht machend)* AK. 1, 1, 2, 30. H. 97. an. 4, 279. MED. r. 298. SĀH. D. 312, 2 (zugleich *König*). — 2) *Feuer* H. an. MED. — 3) in der Astron. *das Maass des von der Sonne beleuchteten Theiles des Mondes* GANIT. ÇĀṆGONNATJ. 7. fg. — 4) *König, Fürst* SĀH. D. 312, 2 (zugleich *die Sonne*).

विभाग (von भज् mit वि) m. 1) *Vertheilung, Austheilung, Zutheilung: पितृ: RV. 5, 77, 4. वसुनः 1, 109, 5. 7, 37, 3. 40, 1. 56, 21. पशो: AIT. Bā. 7, 1. ०५२ das Gesetz über die Erbtheilung M. 1, 115. समस्तत्र विभागः स्यात् 9, 120. 134. 205. 210. कथं तत्र विभागः स्यात् 122. 148. 149. धर्म्यं विभागं कुर्वति 152. 216. 220. 8, 7. JĀṬN. 2, 114. 120. MBH. 1, 1355. fg. तस्माद्विभागं धातृणां न प्रशंसति साधवः die Theilung des Vermögens 1359. R. 2, 101, 25 (110, 20 GORR.). द्यायुर्दायविभागो नृणाम् Z. f. d. K. d. M. 4, 324. RĀGA-TAR. 3, 111. पितृक die Vertheilung der Geschwüre über den Körper VARĀH. BRH. S. 52, 10. कृतस्थानविभागाः adj. Bhāg. P. 8, 7, 5. — 2) *Eintheilung: एकाशीतिविभागे wenn man den (Raum) in 81 (Felder) eintheilt* VARĀH. BRH. S. 53, 42. भू VP. 1, 4, 48 bei MUIR, ST. 1, 184, N. 1. जम्बुद्वीपवर्ष Bhāg. P. 5, 19, 31. कालस्य GANIT. KĀLAMĀN. 18 nebst Comm. MĀRK. P. 46, 26. *Eintheilung eines Gebäudes, die Vertheilung der verschiedenen Räume in demselben* DAÇAK. 90, 6. — 3) *Antheil; Theil, Bestandtheil: भाज् JĀṬN. 1, 122. PAṆKAT. 243, 20. कुम्भविभागमध्ये* MBH. 4, 2093. मणिबन्धकानिष्ठिकयोर्मध्यविभागे ऽपि करभः स्यात् HAL. 3, 7. कोटि PAṆKAT. 76, 19. तभ्यां द्वयविभागभ्याम् Bhāg. P. 3, 12, 52. प्रकृतिविभागस्य त्रिगुणस्य Schol. zu KAP. 1, 127. त्रय्या एव विभागो ऽयं सेयमास्वीत्तिकी मता KĀM. NĪTIS. 2, 3. शाखा वेदविभागे TRIK. 3, 3, 52. रात्रिद्विविभागेषु zu den verschiedenen Theilen (Stunden) der Nacht und des Tages RAGH. 17, 49. काल Zeittheil P. 3, 3, 137. — Bruch, Zähler eines Bruchs COLEBR. Alg. 13. — 4) *Sonderung, Trennung, Unterscheidung; Verschiedenheit; Gegens. समास Nir. 3, 27. संयोग KAN. 1, 1, 6. 7, 2, 10. fg. TARKAS. 16. BhāṣhĀP. 3. SARVADARÇANAS. 106, 16. 109, 3. 4. Schol. zu ÇAIM. 1, 43. समूह Suçr. 1, 14, 1. — पादानाम् RV. Prāt. 17, 15. पद Nir. 1, 17, 2, 7, 10. मर्यादामर्यादिनाः 4, 2. झङ्गः सक्ताम्बरव्यक्तविभागैः KATHĀS. 6, 111. लक्ष्यमाणो विभागे च शनैः स्वपरस्मैवयोः 47, 54. 115, 56. तीरपयो Spr. 2858. पशूनां विभागार्थं दात्राद्याकारं कर्णादिषु यच्चिह्नं क्रियते P. 6, 2, 112, Schol. पूर्वसूत्रेण सह विषयविभागो यथा स्यात् 80, Schol. प्रकृतिप्रत्यय SARVADARÇANAS. 135, 4. fg. विभागो विभागतः 107, 8. 109, 10. 110, 3. 4. वृत्ति LĀTJ. 8, 1, 15. मेध्यामेध्यविभागश्च ÇĀṆKH. GRHJ. 2, 3. क्रिया Suçr. 1, 81, 20. fg. 106, 16. ÇĀṆG. SĀMĀ. 1, 5, 9. कार्यकारणविभागाद्विभागद्विषयस्य SĀṆKHJAK. 15. कृत्याकृत्य Spr. (II) 1880. कृताकृत Kusum. 55, 14. निमित्तोपादानयोः Schol. zu KAP. 1, 41. गुणत्रय Kumāras. 2, 4. गुणकर्म-**

विभागयोः BHAG. 3, 28. दूतानां विभागगर्भलक्षणमाह SĀH. D. 37, 10. सौख्ययोगविभागश्च MBH. 2, 141. 14, 1393. धर्माणामविभागवित् 8, 3455. वर्णाश्रमविभागविद् KĀM. NĪTIS. 2, 35. Bhāg. P. 3, 7, 29. स्वराणामुदात्तादीनामविभागः KĀC. zu P. 1, 2, 33. देशकालयोः KĀM. NĪTIS. 11, 56. देशकाल 4, 17. Bhāg. P. 1, 9, 9. PAṆKAT. 92, 4 = HIT. 119, 18. कालदेश Suçr. 1, 194, 10. युद्धभूमिविभागश्च KĀM. NĪTIS. 18, 33. VEDĀNTAS. (Allah.) No. 59. WASSILJEV 265. सिराधमनीचोतसामविभागः keine Verschiedenheit unter einander Suçr. 1, 363, 8. स विज्ञेयो विभागेन nach seiner Verschiedenheit MBH. 3, 11292. उदात्तानुदात्तस्वरितानामविभागोनाच्चारणम् ohne Unterscheidung, auf gleiche Weise P. 1, 2, 33, Schol. विभागेन getrennt, abge sondert Verz. d. Oxf. H. 238, b, 16. — 5) unter den Beinamen Çiva's R. 7, 23, 4, 49. — 6) fehlerhaft für विभङ्ग in वाग्विभाग MĀRK. P. 72, 23. eben so in der Bed. Commentar WASSILJEV 89 und in मध्याह्नविभाग शास्त्र (s. d.). — Vgl. दिग्विभाग (Rt. 3, 22. VIKR. 8, 14. VARĀH. BRH. S. 12, 15. KATHĀS. 16, 121. क्षिमाचलोत्तरदिग्विभागे PAṆKAT. 244, 7), उर्विभाग, देव, नत्तत्रकर्म, योग.

विभागक adj. in वेद Sonderer —, Ordner des Veda PAṆKAT. 4, 8, 66. vielleicht fehlerhaft für विभाजक.

विभागवत् n. nom. abstr. zu विभाग 4) SARVADARÇANAS. 111, 4.

विभागमित्र n. = तक्र AUSH. 59.

विभागवत् (von विभाग) adj. *getrennt, gesondert, unterschieden; da von nom. abstr. विभागवत्ता f.:* शब्दः प्रकृतिप्रत्ययविभागवत्तया बोध्यते SARVADARÇANAS. 135, 17.

विभागश्च (wie eben) adv. *Theil für Theil, in Theilen, in Theile, gesondert, getrennt* M. 12, 17. MBH. 4, 979. ह्यस्य तस्य चाङ्गानि कल्पितानि वि wurden in Theile zerlegt R. GORR. 1, 13, 37. भूरीणि भूरिकर्माणि श्रोतव्यानि वि Bhāg. P. 1, 1, 11. 9, 27. 5, 1, 44. 8, 14, 6. वर्णाश्रम 4, 2, 13. क्रियाज्ञान 3, 26, 31. गुणकर्म BHAG. 4, 13.

विभागिक (wie eben) adj. am Ende eines comp. auf die Unterscheidung von — bezüglich Suçr. 1, 10, 4.

विभागिन् (wie eben) adj. *getrennt, gesondert: झ* Verz. d. Oxf. H. 238, b, 15.

विभाग्य (von भज् mit वि) adj. *zu zerlegen, abzuthellen* LĀTJ. 6, 10, 1. 7, 6, 3. fg. 7, 13, 19. — Vgl. विभाज्य.

विभाज (von भज् mit वि) adj. *vertheilend, zuthellend* ĀPAST. 1, 23, 2.

विभाजक (vom caus. von भज् mit वि) adj. *vertheilend, zuthellend* HARIV. 7430. trennend, sondernd NILAK. 238. विभाजकीभूत Verz. d. Oxf. H. 245, b, No. 616.

विभाजन (wie eben) 1) adj. *zuziehend, veranlassend: घोषोन्नतं मुखमपाङ्गविशालनेत्रं नैतद्विभाजनमकारणदूषणानाम्* Mārk. 144, 18. fg. — 2) n. *das Sondern, Unterscheiden* VJUTP. 190.

विभाजम् ved. infin. von भज् mit वि P. 3, 4, 12, Schol.; vgl. u. भज् mit वि 1) Z. 4.

विभाजयितुर् nom. ag. vom caus. von भज् mit वि P. 4, 4, 49, VArt. 3. 1. विभाज्य (von भज् mit वि) adj. *zu theilen, zu vertheilen* M. 9, 219. — Vgl. 1. विभज्य, विभाग्य.

2. विभाज्य in वादिन् fehlerhaft für 2. विभज्य.

विभाण्ड 1) m. N. pr. eines Mannes MBH. 12, 1598. Vgl. विभाण्डक.